

**รายงานผลการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้/ประชุมเชิงปฏิบัติการ /และเป็นวิทยากร
กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน**

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

คำนำหน้า นาย นาง นางสาว อื่น..... **ชื่อ-นามสกุล** สรญา ด้วงมูล
ตำแหน่ง นักสำรวจดินชำนาญการ **กลุ่ม/ฝ่าย** มาตรฐานการสำรวจจำแนกดิน
หลักสูตร/หัวข้อ/เรื่องอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ๑/๒๕๖๗
สถานที่อบรม / สัมมนา /พัฒนาความรู้ กรมพัฒนาที่ดิน (e-Training)
ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ **ถึงวันที่** ๑ มีนาคม ๒๕๖๗

ส่วนที่ ๒ สิ่งที่ได้รับจากการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้

๒.๑ รายงานสรุปเนื้อหาในการการอบรม

โครงการแหล่งน้ำไร่นานอกเขตชลประทาน เป็นโครงการที่ตอบสนองการพัฒนาชาติในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรตั้งแต่ระดับประเทศไปจนถึงระดับหน่วยย่อย เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันด้านการเกษตร เพิ่มขีดจำกัดในการผลิตพืช การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยโครงการฯ นี้ คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักการให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการโดยกรมพัฒนาที่ดิน จัดทำโครงการฯ เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๗

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำไว้ในพื้นที่เกษตร บรรเทาปัญหาภัยแล้ง และสามารถเพิ่มผลผลิตและรายได้ให้แก่เกษตรกร เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ ถึงปัจจุบัน ด้วยวิธีการขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ในพื้นที่ทำการเกษตรที่เกษตรกรเป็นเจ้าของและมีเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน โดยเกษตรกรยื่นความประสงค์ขอรับการสนับสนุนแหล่งน้ำฯ กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาศักยภาพของพื้นที่ในการกักเก็บน้ำ คุณสมบัติของดินคุณภาพของน้ำ รวมทั้งความพร้อมของเกษตรกรในการกำหนดพื้นที่ขุดสระน้ำ และการจ่ายเงินสมทบการขุดสระน้ำ บ่อละ ๒,๕๐๐ บาทให้แก่ผู้รับจ้าง ทางกรมฯ จะมีการประชาสัมพันธ์ โครงการฯ ผ่านสื่อต่าง ๆ รวมทั้งประสานกับหน่วยงานหรือบุคคลในพื้นที่ชี้แจงทำความเข้าใจและให้ความรู้กับเกษตรกร สำรวจความต้องการของเกษตรกร

ขั้นตอนการขอตั้งงบประมาณโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานมี ๖ ขั้นตอน ดังนี้ (๑) กองแผนงานเตรียมความพร้อมการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ (๒) สถานีพัฒนาที่ดินจัดส่งข้อมูลความต้องการของเกษตรกรและหลักฐานต่าง ๆ มายังกองแผนงาน (๓) กองแผนงานจัดทำรายละเอียดเสนอคำขอตั้งงบประมาณ (๔) สำนักงบประมาณพิจารณากรอบวงเงินงบประมาณ (๕) ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและขุดสระน้ำในไร่นาให้เป็นไปตามแผนงาน และ (๖) กองแผนงานติดตามผลการดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการฯ มี ๗ ขั้นตอน ดังนี้ (๑) กองแผนงานกำหนดเป้าหมายจำนวนแหล่งน้ำฯ (๒) เกษตรกรที่ประสงค์ขอรับการสนับสนุนแหล่งน้ำฯจะต้องลงทะเบียนแจ้งความประสงค์ ผ่านระบบออนไลน์ ได้ที่ https://www.ddd.go.th/WEB_Water/index.html หัวข้อ : การขอรับบริการสระน้ำในไร่นา (บ่อจิ๋ว) (๓) สพด. คัดเลือกเกษตรกรแหล่งน้ำฯ (๔) สพข. ตรวจสอบรายชื่อเกษตรกร (๕) กองแผนงานอนุมัติรายชื่อเกษตรกร (๖) สพด.ลงทะเบียนผู้รับเหมา และ (๗) สพด. ทำสัญญาจัดทำแหล่งน้ำฯ และบันทึกผลการดำเนินการ

การดำเนินการขุดแหล่งน้ำฯ จะมีการออกแบบสระน้ำ โดย สพข. และเลือกใช้รูปแบบให้เหมาะสมกับลักษณะพื้นที่ที่มีความมั่นคง ไม่เกิดดินโคล ในความลึกที่มากกว่า ๓ เมตร ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน บริเวณที่ขุดสระน้ำต้องอยู่ห่างจากแนวเขตที่ดินผู้อื่นไม่น้อยกว่า ๒ เท่า ของความลึกสระน้ำ เมื่อกำหนดพื้นที่โครงการได้แล้ว เจ้าของที่ดิน ผู้รับจ้างและผู้ควบคุมต้องร่วมกันเตรียมพื้นที่ ตรวจสอบ วางผังแปลน เมื่อทำการก่อสร้างแล้วเสร็จ กำหนดให้มีการตรวจรับและส่งมอบการใช้ประโยชน์ต่อไป

การดูแลรักษาแหล่งน้ำฯ และจัดการดิน เพื่อให้ยืดอายุการใช้ประโยชน์แหล่งน้ำ การเก็บกักน้ำในบ่อ และการเพิ่มผลผลิตการเกษตร ต้องมีการจัดการด้านดิน ด้านพืช และด้านน้ำควบคู่กันไป ได้แก่ การเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ดิน การใช้พืชปุ๋ยสดปลูกจวบอแล้วไถกลบ การปรับสภาพดินด้วยปูนโดโลไมท์ การใส่ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ เพิ่มจุลินทรีย์ย่อยสลายอินทรีย์สารบริเวณผิวกันบ่อลดการเน่าเสียของน้ำ การปลูกหญ้าแฝกรอบบ่อ ตามแนวขอบชั้นบ่อ เพื่อป้องกันการพังทลายของดินและตักตะกอนจากภายนอกลงสู่แหล่งน้ำฯ กำจัดวัชพืชที่ขวางทางน้ำลดการพังทลายของขอบบ่อในช่วงฤดูน้ำหลาก

เลือกวิธีการบริหารจัดการระบบจ่ายน้ำให้เหมาะสมกับพืชปลูก และเลือกพืชปลูกที่ใช้น้ำน้อยและอายุเก็บเกี่ยวสั้นเพื่อป้องกันการขาดน้ำในฤดูแล้ง

การเข้าร่วมโครงการฯ พบว่า เกษตรกรที่ปลูกข้าวมีผลผลิตเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๓๐.๒๘ และมีรายได้เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๕๑.๓๒ นอกจากนี้ยังสามารถทำการเกษตรได้หลากหลายมากขึ้น อาทิ การปลูกพืชผัก ไม้ผล ไม้ยืนต้น การประมง การปศุสัตว์ ตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ทำให้มีรายได้ตลอดทั้งปี

๒.๒ ประโยชน์ที่ได้รับ/ประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

ทราบถึงขั้นตอนและการดำเนินงานของโครงการแหล่งน้ำไร่นานอกเขตชลประทาน รวมถึงวิธีการดูแลรักษาแหล่งน้ำ

๒.๓ ปัญหาและอุปสรรคในการอบรม

เนื่องด้วยเป็นการอบรมแบบผ่านตัวกลางที่เป็นสื่อเทคโนโลยีด้วยระบบออนไลน์ ปัญหาที่มักประสบ คือ ความล่าช้าของการเข้าระบบ คาดว่าอาจเกิดจากต้นเครือข่ายที่มีผู้ใช้พร้อมกันจำนวนมาก แม้จะสามารถดาวน์โหลดไฟล์การอบรมไว้ศึกษาแบบระบบออฟไลน์ได้ก็ตามยังใช้เวลาค่อนข้างนานอาจเกิดจากระบบไม่เสถียร รวมไปถึงระยะเวลาในการทำแบบทดสอบก่อน-หลังการอบรมที่ต้องใช้เวลามากกว่าความเป็นจริงเนื่องจากความหน่วงของระบบ

๒.๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

๑. เนื้อหามีความน่าสนใจและสามารถนำไปประยุกต์และพัฒนาในการทำงานได้

๒. เพื่อลดความล่าช้าของการเข้าใช้ควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพเครือข่ายต้นทางให้รองรับการใช้งานในช่วงนอกเวลางานปกติให้มากขึ้น

ลงชื่อ.....

(นางสาวสรญา ด้วงมูล)

ตำแหน่ง นักสำรวจดินชำนาญการ

ผู้รายงาน

วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๖

ส่วนที่ ๓ ความเห็นผู้บังคับบัญชา

ทราบ

ลงชื่อ.....

(นายภฤติโสภณ ดวงกมล)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มมาตรฐานการสำรวจจำแนกดิน

ประกาศนียบัตร

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

สรญา ด่วงมูล

ได้ผ่านการอบรมด้วยระบบการเรียนออนไลน์ในบทเรียน
ความรู้พื้นฐานเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับข้าราชการ
และบุคลากรภาครัฐทุกระดับ

รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 1:0 ชั่วโมง

โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล
ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
ให้ไว้ ณ วันที่ 28 ก.พ. 2567

(นายชรินทร์ ธีรฐิตยางกูร)

ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล

aa33d9e5

Signed by สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล(องค์การมหาชน) (สพร)
Digital Government Development Agency (Public
Organization) (DGA)
Date: 2024-02-29T01:00:02.433+07:00

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวสรุภา ตวงมูล

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร "แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน"

รุ่นที่ 1/2567 : ตุลาคม 2566 - มีนาคม 2567

(นายปราโมทย์ ยาใจ)

อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

รายงานผลการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้/ประชุมเชิงปฏิบัติการ /และเป็นวิทยากร

กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำนำหน้า นาย นาง นางสาว อื่น..... ชื่อ-นามสกุล..... พัลลภ หงษ์เจริญไทย.....
ตำแหน่ง..... นักสำรวจดินชำนาญการพิเศษ..... กลุ่ม/ฝ่าย..... กลุ่มสำรวจจำแนกดิน.....
หลักสูตร/หัวข้อข้อมูลเรื่องอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้ฯ.....แหล่งน้ำในไร่นา นอกเขตชลประทาน.....
สถานที่อบรม / สัมมนา /พัฒนาความรู้ฯ.....ระบบการฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (LDD e-training).....
ตั้งแต่วันที่.....1 มีนาคม 2567.....ถึงวันที่.....1 มีนาคม 2567.....

ส่วนที่ 2 สิ่งที่ได้รับจากการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้

2.1 รายงานสรุปเนื้อหาสาระสำคัญในการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้ฯ

แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

1 ความสำคัญของโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักการ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย กรมพัฒนาที่ดิน จัดทำโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2547 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำไว้ใช้ในพื้นที่บรรเทาปัญหาภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำ และเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร ซึ่งจะพิจารณาศักยภาพของพื้นที่ในการกักเก็บน้ำคุณภาพของน้ำ รวมทั้งความพร้อมของเกษตรกรในการกำหนดพื้นที่ขุดสระน้ำในไร่นาขนาด 1,260 ลบ.ม. โดยเกษตรกรมีส่วนร่วมในการออกค่าใช้จ่าย 2,500 บาท/บ่อ

2 ระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เป็นการทำความเข้าใจระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานที่ได้รับการจัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการในโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนทราบกระบวนการทำงานว่าเกี่ยวข้องกับผู้ใช้งานกลุ่มใดบ้าง ผู้ใช้งานแต่ละกลุ่มมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดหาและบันทึกข้อมูลส่วนใด รวมถึงทิศทางไหลของข้อมูลที่เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดการดำเนินโครงการ

ระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานประกอบด้วยเครื่องมือสำหรับผู้ใช้งาน 4 กลุ่ม ได้แก่

1. เกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

เกษตรกรผู้สนใจเข้าร่วมโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานสามารถลงทะเบียนเพื่อขอรับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการได้ หากเกษตรกรมีคุณสมบัติครบถ้วนและได้รับการคัดเลือก จะได้รับการติดต่อจากเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินเพื่อทำสัญญาและดำเนินการขุดแหล่งน้ำต่อไป

2. สถานีพัฒนาที่ดิน

เมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณ สถานีพัฒนาที่ดินจะคัดเลือกเกษตรกรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมจากรายชื่อเกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน และส่งรายชื่อให้แก่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตเพื่อพิจารณาและรวบรวมข้อมูลส่งต่อไปยังกองแผนงานเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับการอนุมัติรายชื่อแล้วจะดำเนินการติดต่อเกษตรกรเพื่อทำสัญญาเข้าร่วมโครงการ จัดหาผู้รับเหมา และบันทึกข้อมูลความก้าวหน้าของการดำเนินงานจนกว่าจะแล้วเสร็จ

3. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต

ทำหน้าที่ดูแลภาพรวมการดำเนินโครงการในพื้นที่รับผิดชอบ ตรวจสอบรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกโดยสถานีพัฒนาที่ดินในพื้นที่และรวบรวมส่งให้กองแผนงานเพื่อรับการอนุมัติต่อไป

4. กองแผนงาน

ทำหน้าที่ดูแลภาพรวมการดำเนินโครงการของกรมพัฒนาที่ดิน จัดสรรงบประมาณและกำหนดเป้าหมายแหล่งน้ำของแต่ละหน่วยงาน ดำเนินการอนุมัติรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ และสรุปข้อมูลผลการดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. กองแผนงานกำหนดเป้าหมายจำนวนแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานประจำปีงบประมาณ

กองแผนงานมีหน้าที่ในการกำหนดภาพรวมของโครงการ โดยในแต่ละปีงบประมาณ กองแผนงานจะกำหนดเป้าหมายและพื้นที่ในการดำเนินโครงการจัดสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน และจัดสรรให้แก่สถานีพัฒนาที่ดินแต่ละแห่ง เพื่อให้สถานีพัฒนาที่ดินดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมมาเข้าร่วมโครงการ และติดตามการก่อสร้างจนแล้วเสร็จ

2. เกษตรกรลงทะเบียนขอแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

เกษตรกรที่มีความประสงค์ต้องการเข้าร่วมโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานจะต้องเข้ามาลงทะเบียนขอรับบริการ เมื่อสถานีพัฒนาที่ดินในพื้นที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินโครงการ เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบคุณสมบัติและคัดเลือกเกษตรกรที่มีสิทธิเข้าร่วมโครงการจากรายชื่อเกษตรกรที่ลงทะเบียนขอรับบริการเอาไว้

3. สถานีพัฒนาที่ดินคัดเลือกเกษตรกรที่มีคุณสมบัติเหมาะสม

สถานีพัฒนาที่ดินคัดเลือกเกษตรกรที่มีสิทธิเข้าร่วมโครงการจากรายชื่อเกษตรกรที่ลงทะเบียนขอรับบริการเอาไว้ โดยพิจารณาจากคุณสมบัติต่าง ๆ เช่น เป็นเจ้าของที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ ตั้งอยู่นอกพื้นที่เขตชลประทาน มีพื้นที่เพียงสำหรับการขุดแหล่งน้ำ ดินมีความเหมาะสมในการเก็บกักน้ำ เป็นต้น

4. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตรวบรวมและตรวจสอบรายชื่อเกษตรกร แล้วส่งต่อข้อมูลให้แก่กองแผนงานเพื่ออนุมัติต่อไป

เมื่อสถานีพัฒนาที่ดินคัดเลือกเกษตรกรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมมาเข้าร่วมโครงการได้แล้ว จะส่งรายชื่อดังกล่าวให้แก่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตที่สังกัด จากนั้นสำนักงานพัฒนาที่ดินเขตตรวจสอบรายชื่ออีกครั้งหนึ่ง หากพบว่ามีเกษตรกรรายใดที่มีคุณสมบัติไม่เหมาะสมก็จะส่งกลับไปให้สถานีพัฒนาที่ดินแก้ไข เมื่อพบว่าข้อมูลถูกต้องแล้วก็จะส่งต่อรายชื่อให้แก่กองแผนงานเพื่อดำเนินการอนุมัติต่อไป

5. กองแผนงานตรวจสอบและอนุมัติรายชื่อเกษตรกร

เมื่อได้รับรายชื่อเกษตรกรจากสำนักงานพัฒนาที่ดินเขตแล้ว กองแผนงานจะตรวจสอบและอนุมัติรายชื่อเกษตรกรเพื่อดำเนินโครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน แต่หากพบว่ามีข้อมูลที่ไม่ถูกต้องก็จะส่งกลับไปให้สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตดำเนินการแก้ไข

6. สถานีพัฒนาที่ดินจัดหาผู้รับเหมาเพื่อทำสัญญาขุดแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานให้แก่เกษตรกร ผู้เข้าร่วมโครงการ เมื่อได้รายชื่อผู้รับเหมาแล้ว สถานีพัฒนาที่ดินจะลงทะเบียนผู้รับเหมาเข้าสู่ระบบเพื่อทำสัญญาต่อไป

7. สถานีพัฒนาที่ดินบันทึกความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการจนแล้วเสร็จ

สถานีพัฒนาที่ดินบันทึกข้อมูลการทำสัญญากับเกษตรกรผู้รับบริการและผู้รับเหมาที่จะดำเนินการก่อสร้าง และติดตามการดำเนินงานจนกว่าจะแล้วเสร็จ

การบันทึกข้อมูล

การบันทึกข้อมูลของระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน มีวิธีการเข้าสู่ระบบดังนี้

๑. เปิดเว็บไซต์ของกรมพัฒนาที่ดิน ด้วย URL: www.ddd.go.th

๒. หลังจากเข้าหน้าหลักของเว็บไซต์กรมพัฒนาที่ดินแล้ว ให้คลิกที่ e-Service LDD

๓. หน้าจอจะแสดงหน้าจอหลักของโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

๔. การบันทึกข้อมูลของระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานจะมีการ

บันทึกข้อมูลผู้ที่เกี่ยวข้อง 4 กลุ่ม ได้แก่ เกษตรกร สถานีพัฒนาที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต และกองแผนงาน

3 การคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย

1. พื้นที่ซึ่งจะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร ต้องเป็นพื้นที่ทำการเกษตรและมีเอกสารสิทธิที่ดินที่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ออกให้ ได้แก่ โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 น.ส.3 ก. น.ส.3 ข.) แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (น.ค.3 กสน.5) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01 ส.ป.ก. 4-14 ส.ป.ก. 4-18) ใบจอง (น.ส.2 น.ส.2 ก.) พื้นที่ คทช. และพื้นที่โครงการพระราชดำริที่มีการจัดสรรที่ดินทำกินให้เกษตรกร รวมทั้งเอกสารใบรับรองให้ใช้ประโยชน์ที่ดินที่ออกจากรกรมป่าไม้และกรมอุทยาน

2. เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชลประทาน ขาดแคลนระบบที่จะจัดส่งน้ำไปถึงได้ตลอดปี และประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเป็นประจำ หรือแล้งซ้ำซาก

3. พื้นที่ที่จะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตามเงื่อนไขของโครงการต้องเป็นพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพในการเก็บกักน้ำ โดยพิจารณาจากคุณสมบัติของดินที่มีผลต่อปริมาณน้ำที่จะกักเก็บได้ตามระดับความเหมาะสมของดิน ได้แก่ ความซึมน้ำของดิน (Permeability) ปริมาณหินพื้นผิวที่ไหลอยู่บนดิน ความลาดชันของพื้นที่ไม่ควรเกิน 15% และเป็นดินที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเลว เลว และเลวมาก หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่เป็นดินทรายจัด พื้นที่เกลือขึ้นเป็นดินเค็ม พื้นที่ซึ่งมีก้อนหินขนาดใหญ่ ซึ่งหากก่อสร้างไปจะทำให้ไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้นาน คุณภาพน้ำไม่ดี

4. ในกรณีขุดสระน้ำความลึกไม่เกิน 3 เมตร ควรมีพื้นที่ดำเนินการจากปากสระน้ำข้างละ 2 เมตร เช่น ก่อสร้างสระน้ำขนาด กว้าง 25 เมตร ยาว 28 เมตร ควรมีพื้นที่ดำเนินการ ที่มีขนาดไม่ น้อยกว่า กว้าง 29 เมตร ยาว 32 เมตร ส่วนในกรณีขุดสระน้ำลึกเกิน 3 เมตร ต้องมีระยะเว้นไม่น้อยกว่าที่กำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

4 รูปแบบการก่อสร้าง

1. คำนินยามและความหมาย

สระน้ำ คือ แหล่งเก็บขังน้ำฝน หรือน้ำซับที่ไหลซึมออกมาจากดิน โดยการขุดดินออกให้เป็นที่สำหรับขังน้ำ ให้มีขนาดความจุตามปริมาณน้ำที่ต้องการจะเก็บขังไว้ใช้

งานดินขุด คือ การขุดดินให้ได้ขนาดความกว้าง ความยาว ความลึก และลาดด้านข้างตามที่กำหนดในแบบ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นที่เก็บกักน้ำ

2. องค์ประกอบของสระน้ำในโครงการฯ ซึ่งได้ให้โดยมีข้อกำหนด ดังนี้

1) ลาดด้านข้าง การขุดดินจะต้องมีความมั่นคงไม่เกิดการเลื่อนไถลของลาดตลิ่ง การขุดดินความลึกไม่เกิน 3 เมตร สามารถใช้ลาดด้านข้าง 1 : 1 , 1 : 1.5 และ 1 : 2 การกำหนดความลาดด้านข้างของดินขึ้นอยู่กับชนิดของดินที่จะขุดโดยมีข้อเสนอแนะว่า ดินเหนียวปนทรายควรมีลาดด้านข้าง 1 : 2

2) ความลึก การขุดดิน หากลึกเกิน 3.00 เมตร ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

3) การขุดดินใกล้แนวเขตที่ดินของผู้อื่น จะต้องมียุทธศาสตร์ของขอบสระน้ำ ห่างจากแนวเขตที่ดินผู้อื่น ไม่น้อยกว่าสองเท่าของความลึกสระน้ำ และนำดินที่ขุดมาถมเป็นคัน ล้อมรอบสระน้ำหรือปรับพื้นที่ภายในแปลงให้เรียบร้อย

4) ในการขุดดิน ถ้าพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยา ให้ผู้ขุดดิน ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

3. รูปแบบของสระน้ำตามโครงการฯ

กรมพัฒนาที่ดินได้ออกแบบสระน้ำมาตรฐานความจุ 1,260 ลูกบาศก์เมตร ซึ่งมีความกว้าง ความยาว ความลึก และลาดด้านข้างที่แตกต่างกัน สามารถคำนวณปริมาณดินขุด โดยการพิจารณาจากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความกว้าง ความยาว และความลึกของสระน้ำเมื่อมีปริมาตรดินขุด 1,260 ลูกบาศก์เมตร ที่ความลาดด้านข้างต่างๆ กัน

5 กระบวนการดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานในพื้นที่

1. การรับสมัครเกษตรกร

1) ประชาสัมพันธ์ข้อมูลการรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ของกรมพัฒนาที่ดิน www.ddd.go.th

2) ประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลในพื้นที่ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล หรือ อบต. หมอดินอาสา และผู้นำท้องถิ่น ชี้แจงทำความเข้าใจให้ความรู้กับเกษตรกร

3) สสำรวจความต้องการของเกษตรกร

4) เกษตรกรที่สนใจ กรอกรายละเอียดความต้องการลงในใบสมัครตามแบบฟอร์มความต้องการแหล่งน้ำในไร่นา ให้แก่เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดิน หรือยื่นคำร้องขอรับบริการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานที่เว็บไซต์ของกรมพัฒนาที่ดิน www.ddd.go.th ภายใต้ลิ้งค์ https://www.ddd.go.th/WEB_Water/

5) เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดิน จัดเก็บรวบรวมข้อมูลเรียงลำดับความต้องการเป็นข้อมูลรวบรวมเก็บไว้

2. การตรวจสอบพื้นที่

1) การคัดเลือกเกษตรกร คัดเลือกจากแผนความต้องการสระน้ำที่เกษตรกรได้มายื่นความจำนงไว้แล้ว ซึ่งเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีเกณฑ์ ดังนี้

2) เกษตรกร มีความพร้อม สามารถสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขุดสระน้ำ บ่อละ

2,500 บาท

3) เป็นเจ้าของพื้นที่ก่อสร้างที่ใช้เป็นพื้นที่ทำการเกษตร มีเอกสารสิทธิ์ และมีหนังสือยินยอมให้เข้าดำเนินการก่อสร้าง

4) กรณีเจ้าของร่วม ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของร่วมทุกคน

5) กรณีเช่าพื้นที่ทำการเกษตร ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของพื้นที่ โดยมีหนังสือแสดงความยินยอม

6) กรณีเจ้าของที่ดินเป็นบิดา/มารดา และถึงแก่กรรม โดยยังไม่ได้มอบเอกสารสิทธิ์ให้ผู้ใดผู้หนึ่งหรือหลายคน เป็นเจ้าของตามกฎหมาย แต่มีการรับรู้กันภายในครอบครัว ต้องมีหนังสือแสดงความยินยอมจากผู้เกี่ยวข้องภายในครอบครัว มากกว่า 1 คน และยืนยันว่าบุคคลนั้นได้ทำการเกษตรในพื้นที่นั้นจริง

3. การยกเลิก และการสละสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ

กรณีที่ 1: สละสิทธิ์ก่อนทำสัญญา

1) เกษตรกรแจ้งความต้องการยกเลิกการขุดโดยกรอกแบบฟอร์มใบยินยอมสละสิทธิ์พร้อมเหตุผลความจำเป็น ในการขอยกเลิกเข้าร่วมโครงการฯ

2) เจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและคัดเลือกรายชื่อเกษตรกร ที่มีความพร้อมที่จะดำเนินการขุดสระน้ำ ตามลำดับคำขอ ภายในพื้นที่ตำบลเดียวกันเพื่อเข้ารับสิทธิ์แทน

3) สถานีพัฒนาที่ดินเสนอรายชื่อเกษตรกรสละสิทธิ์ และรับสิทธิ์แทน ต่อผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต เพื่ออนุมัติ

4) ดำเนินการทำสัญญา จัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบฯ

กรณีที่ 2: สละสิทธิ์หลังจากการทำสัญญา

1) เกษตรกรแจ้งความต้องการยกเลิกการขุดโดยกรอกแบบฟอร์มใบยินยอมสละสิทธิ์พร้อมเหตุผลความจำเป็น ในการขอยกเลิกเข้าร่วมโครงการต่อเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงาน

2) เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงาน ตรวจสอบข้อเท็จจริง และทำบันทึกรายงานต่อประธานคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เพื่อทราบ

3) เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงานตรวจสอบ คัดเลือกและเสนอรายชื่อเกษตรกรรายใหม่ เพื่อรับสิทธิ์แทน และทำ รายงานคณะกรรมการตรวจการจ้างเสนอต่อผู้อำนวยการสถานี(ผู้ว่าจ้าง) เพื่อทราบและขออนุมัติแก้ไข เปลี่ยนแปลงรายชื่อ แบนท้ายสัญญา

4) ผู้อำนวยการสถานี(ผู้ว่าจ้าง) อนุมัติ และส่งรายงานการยกเลิกแทนที่เสนอผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนา ที่ดินเขต เพื่ออนุมัติ

5) แจ้งผู้รับจ้าง เพื่อแก้ไขสัญญาฯ

6) ดำเนินการตามสัญญาที่แก้ไขแล้ว

4. กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

1. รายงานความต้องการ แจ้งเหตุความจำเป็นต้องใช้พัสดุ กำหนดรายละเอียดพัสดุ จัดทำ TOR กำหนด รายชื่อคณะกรรมการฯ รายชื่อผู้ควบคุมงาน

2. รายงานขอซื้อ/ขอจ้าง ตามระเบียบฯ ข้อ 22เสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ขอความเห็นชอบ โดยเสนอผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่ ขออนุมัติดำเนินการซื้อ/จ้าง ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติ ใช้เวลาดำเนินการ 1 วัน

3. ดำเนินการซื้อ/จ้าง โดยแบ่งวิธีการซื้อ/จ้าง ออกเป็น 3 วิธี คือ

- วิธีเฉพาะเจาะจง วงเงินไม่เกิน 500,000 บาท
- วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป วงเงินเกิน 500,000 บาท
- วิธีการคัดเลือก

4. ขออนุมัติซื้อ/จ้าง คณะกรรมการฯ สรุปผลการพิจารณาเสนอหัวหน้าหน่วยงานผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่ ภายในระยะเวลา 3 วัน หรือตามเวลาที่กำหนด พิจารณาให้ความเห็นชอบ เสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ ใช้เวลา 2 วัน เมื่อได้ผู้รับจ้าง จัดทำรายงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมพัฒนาที่ดิน

5. ทำสัญญาซื้อ/จ้างเจ้าหน้าที่ทำหนังสือสนองรับราคา และนัดทำสัญญา วางหลักประกันสัญญากับผู้ชนะการซื้อหรือจ้าง ภายใน 7 วัน แจ้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เพื่อบริหารสัญญา หรือข้อตกลงและการตรวจรับพัสดุตามอายุสัญญา

6. ดำเนินการตามสัญญาซื้อ/จ้าง และกำกับติดตามดูแลการปฏิบัติตามข้อตกลงที่ทำไว้ ระหว่างสถานีพัฒนาที่ดินกับผู้รับจ้าง

7. การส่งมอบ/ตรวจรับ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ รับมอบใบมอบงานของผู้รับจ้าง และตรวจผลงานที่ผู้รับจ้างส่งมอบงานภายใน 3-5 วันทำการ นับแต่วันที่ประธานกรรมการฯ ได้รับทราบการส่งมอบงาน และให้ทำการตรวจรับให้เสร็จสิ้นโดยเร็วที่สุด

8. การเบิกจ่ายเงิน เอกสารประกอบชุดเบิก ประกอบด้วย

- เอกสารประกอบการตรวจรับงานก่อสร้าง
- ภาพประกอบ ใช้ภาพที่ล้าง - อัดสี ขนาดปกติจำนวน 3 ภาพ ประกอบด้วย
 - (1) ภาพก่อนขุดสระ
 - (2) ภาพสระที่ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยพร้อมป้าย และเกษตรกรเจ้าของสระ
 - (3) ภาพสภาพสระน้ำที่สมบูรณ์
- หนังสือรับมอบแหล่งน้ำ
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

5 การควบคุมงานการขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

1. ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจการจ้าง/คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ และมอบหมายผู้ควบคุมงาน/ผู้ช่วยควบคุมงาน ตามหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ กรมบัญชีกลาง ที่ กค (กวจ) 0405.2/018909 ลงวันที่ 10 พฤษภาคม 2561

2. ผู้ควบคุมงาน คือ เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินที่รับผิดชอบพื้นที่นั้นๆ เป็น ผู้ตรวจสอบ ควบคุมตำแหน่งการขุด ขนาดของสระน้ำ ตามกำหนด และตามรูปแบบที่กำหนด

3. กรณีที่การก่อสร้างต่อพื้นที่ มีจำนวนมากเกินกว่าที่เจ้าหน้าที่หน่วยพัฒนาที่ดิน ที่รับผิดชอบพื้นที่นั้นๆ จะสามารถเข้ามาควบคุม ตรวจสอบการทำงานของผู้รับจ้างได้ทั้งหมด ให้เจ้าหน้าที่หน่วยพัฒนาที่ดิน ขอความร่วมมือจากหมอดินอาสาและเกษตรกรเจ้าของสระน้ำ เป็นผู้ช่วยควบคุมงาน ดูแลการทำงานของผู้รับจ้างให้เป็นไปตามขนาดและรูปแบบที่กำหนด การมอบหมายหมอดินอาสาให้เป็นผู้ควบคุม กำกับดูแล การดำเนินงานของผู้รับจ้าง ต้องมีหนังสือมอบหมายจากผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินประจำจังหวัดนั้นๆ ควบคุมระยะเวลาดำเนินการให้เป็นไปตามสัญญาการ

จ้าง และจัดบันทึกสภาพการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างและเหตุการณ์แวดล้อมเป็นรายวันพร้อมผลการปฏิบัติงาน หากพบปัญหาจากการควบคุมงาน ให้รายงานต่อคณะกรรมการตรวจการจ้าง

4. เมื่อการขุดสระน้ำเสร็จสิ้น ให้ส่งใบมอบงานจากผู้รับจ้างที่ผู้ควบคุมงานลงนามในเอกสารส่งให้คณะกรรมการตรวจการจ้าง/คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ

6. การติดตามผลการขุดสระน้ำ

1. ตรวจสอบการปฏิบัติงาน
2. ออกตรวจงาน (คณะกรรมการฯ หรือกรรมการที่ได้รับมอบหมาย)
3. ตรวจผลงาน
4. ทำใบรับรองผลการปฏิบัติงาน
5. รายงานให้หัวหน้าส่วนราชการทราบและสั่งการ
6. การใช้ประโยชน์แหล่งน้ำ และบูรณาการการพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2 ประสิทธิภาพ/ประโยชน์ที่ได้รับการประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

ต่อตนเอง

1. ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญและการดำเนินงานโครงการ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

2. ทำให้ทราบถึงภารกิจสำคัญของกรมพัฒนาที่ดิน ที่สามารถช่วยให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำในไร่นา นอกเขตชลประทาน เป็นแหล่งต้นตุน้ำไว้ใช้ประโยชน์เพื่อทำการเกษตร

ต่อหน่วยงาน/การนำมาประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง สามารถนำไปสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นที่เกี่ยวข้องได้ ส่งผลให้งานด้านการพัฒนาที่ดินมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

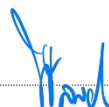
2.3 ปัญหาและอุปสรรคในการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้

ควรมีการให้ความรู้ทางด้านดินสำหรับการขุดบ่อที่มากขึ้น

2.4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ควรมีการอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับงานด้านการพัฒนาที่ดินอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะทางด้านวิชาการให้กับนักวิชาการกรมพัฒนาที่ดิน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับงานต่อไป

ลงชื่อ

(นายพัลลภ หงษ์เจริญไทย)

ตำแหน่ง นักสำรวจดินชำนาญการพิเศษ

ผู้รายงาน

วันที่ 1 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2567

ส่วนที่ 3 ความเห็นผู้บังคับบัญชา

ทราบ

เห็นควรเสนอกองพิจารณาคัดเลือกเพื่อเผยแพร่ต่อไป

ลงชื่อ.....

(นางสาวนฤมล จันทร์จิราวุฒิกุล)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มสำรวจจำแนกดิน

รายงานผลการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้/ประชุมเชิงปฏิบัติการ /และเป็นวิทยากร
กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

คำนำหน้า นาย นาง นางสาว อื่น..... ชื่อ-นามสกุล วิชาญ เจริญใจ

ตำแหน่ง นักสำรวจดินปฏิบัติการ กลุ่ม/ฝ่าย กลุ่มวินิจฉัยคุณภาพและกำลังผลิตของดิน

หลักสูตร/หัวข้อข้อมูลเรื่องอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ๑/๒๕๖๗

สถานที่อบรม / สัมมนา /พัฒนาความรู้ อบรมผ่านระบบออนไลน์ : e-training กรมพัฒนาที่ดิน

ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

ส่วนที่ ๒ สิ่งที่ได้รับจากการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้

๒.๑ รายงานสรุปเนื้อหาในการการอบรม

โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักการ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย กรมพัฒนาที่ดิน จัดทำโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำไว้ในพื้นที่ บรรเทาปัญหาภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำ และเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร ซึ่งจะพิจารณาศักยภาพของพื้นที่ในการกักเก็บน้ำ คุณภาพของน้ำ รวมทั้งความพร้อมของเกษตรกรในการกำหนดพื้นที่ขุดสระน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. โดยเกษตรกรมีส่วนร่วมในการออกค่าใช้จ่าย ๒,๕๐๐ บาท/บ่อ

หลักการบันทึกข้อมูลระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ประกอบด้วย เครื่องมือสำหรับผู้ใช้งาน ๔ กลุ่ม ได้แก่

๑. เกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เกษตรกรสามารถลงทะเบียนเพื่อขอรับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการได้ หากเกษตรกรมีคุณสมบัติครบถ้วนและได้รับการคัดเลือก จะได้รับการติดต่อจากเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินเพื่อทำสัญญาและดำเนินการขุดแหล่งน้ำ

๒. สถานีพัฒนาที่ดิน เมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณ สถานีพัฒนาที่ดินจะคัดเลือกเกษตรกรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมจากรายชื่อเกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน และส่งรายชื่อให้แก่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตเพื่อพิจารณาและรวบรวมข้อมูลส่งต่อไปยังกองแผนงานเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับการอนุมัติรายชื่อแล้วจะดำเนินการติดต่อเกษตรกรเพื่อทำสัญญาเข้าร่วมโครงการ จัดหาผู้รับเหมา และบันทึกข้อมูลความก้าวหน้าของการดำเนินงานจนแล้วเสร็จ

๓. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ทำหน้าที่ดูแลภาพรวมการดำเนินโครงการในพื้นที่รับผิดชอบ ตรวจสอบรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกโดยสถานีพัฒนาที่ดินในพื้นที่และรวบรวมส่งให้กองแผนงานเพื่อรับการอนุมัติต่อไป

๔. กองแผนงาน ทำหน้าที่ดูแลภาพรวมการดำเนินโครงการของกรมพัฒนาที่ดิน จัดสรรงบประมาณและกำหนดเป้าหมายแหล่งน้ำของแต่ละหน่วยงาน ดำเนินการอนุมัติรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ และสรุปข้อมูลผลการดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑ กองแผนงานมีหน้าที่ในการกำหนดภาพรวมของโครงการ โดยในแต่ละปีงบประมาณ กองแผนงานจะกำหนดเป้าหมายและพื้นที่ในการดำเนินโครงการจัดสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน และจัดสรรให้แก่สถานีพัฒนาที่ดินแต่ละแห่ง

๒. เกษตรกรลงทะเบียนขอแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน โดยเกษตรกรที่มีความประสงค์ต้องการเข้าร่วมโครงการจะต้องเข้ามาลงทะเบียนขอรับบริการ เมื่อสถานีพัฒนาที่ดินในพื้นที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินโครงการ เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบคุณสมบัติและคัดเลือกเกษตรกรที่มีสิทธิเข้าร่วมโครงการจากรายชื่อเกษตรกรที่ลงทะเบียนขอรับบริการเอาไว้

๓. สถานีพัฒนาที่ดินคัดเลือกเกษตรกรที่มีคุณสมบัติเหมาะสม โดยพิจารณาจากคุณสมบัติต่าง ๆ เช่น เป็นเจ้าของที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ ตั้งอยู่นอกพื้นที่เขตชลประทาน มีพื้นที่เพียงสำหรับการขุดแหล่งน้ำ ดินมีความเหมาะสมในการเก็บกักน้ำ เป็นต้น

๔. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตรวบรวมและตรวจสอบรายชื่อเกษตรกร แล้วส่งต่อข้อมูลให้แก่กองแผนงานเพื่ออนุมัติต่อไป หากพบว่ามีเกษตรกรรายใดที่มีคุณสมบัติไม่เหมาะสมก็จะส่งกลับไปให้สถานีพัฒนาที่ดินแก้ไข เมื่อพบว่าข้อมูลถูกต้องแล้วก็จะส่งต่อรายชื่อให้แก่กองแผนงานเพื่อดำเนินการอนุมัติต่อไป

๕. กองแผนงานตรวจสอบและอนุมัติรายชื่อเกษตรกร

๖. สถานีพัฒนาที่ดินจัดหาผู้รับเหมาเพื่อทำสัญญาขุดแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานให้แก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

๗. สถานีพัฒนาที่ดินบันทึกความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการจนแล้วเสร็จ

การคัดเลือกพื้นที่และรูปแบบการก่อสร้าง

การคัดเลือกพื้นที่

พื้นที่ที่จะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตามเงื่อนไขของโครงการต้องเป็นพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพในการเก็บกักน้ำ โดยพิจารณาจากคุณสมบัติของดินที่มีผลต่อปริมาณน้ำที่จะกักเก็บได้ ตามระดับความเหมาะสมของดิน ได้แก่ ความซึมน้ำของดิน (Permeability) ปริมาณหินพื้น ที่ไผ่ล่อยู่บนดิน ความลาดชันของพื้นที่ไม่ควรเกิน ๑๕% และเป็นดินที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว เลว และเลวมาก หลีกเลี้ยงพื้นที่ที่เป็นดินทรายจัด พื้นที่เกลือขึ้นเป็นดินเค็ม พื้นที่ซึ่งมีก้อนหินขนาดใหญ่

ในกรณีขุดสระน้ำความลึกไม่เกิน ๓ เมตร ควรมีพื้นที่ดำเนินการจากปากสระน้ำข้างละ ๒ เมตร

รูปแบบการก่อสร้าง

สำหรับรูปแบบของสระน้ำตามโครงการฯ กรมพัฒนาที่ดินได้ออกแบบสระน้ำมาตรฐานความจุ ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ซึ่งมีความกว้าง ความยาว ความลึก และลาดด้านข้างที่แตกต่างกัน สามารถคำนวณปริมาณดินขุด โดยการพิจารณาจากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความกว้าง ความยาว และความลึกของสระน้ำเมื่อมีปริมาตรดินขุด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร

การดูแลรักษาแหล่งน้ำในไร่นาและการจัดการดิน

การดูแลรักษาแหล่งน้ำ

การที่แหล่งน้ำในไร่นาหรือสระน้ำจะมีอายุการใช้งานได้นานนั้นจำเป็นต้องมีการบำรุงรักษาอย่างเหมาะสม สระน้ำจะมีประสิทธิภาพในการกักเก็บน้ำได้ลดลง หากสระน้ำตื้นเขินควรป้องกันโดยไม่ให้ดินขอบบ่อไหลลงไปในบ่อ และป้องกันไม่ให้ดิน ข้างนอกที่ไหลมากับน้ำเข้ามาในบ่อได้ นอกจากนี้ยังต้องดูแลให้คันบ่อมีความแข็งแรงอีกด้วย การดูแลรักษาแหล่งน้ำต้องทำอย่างสม่ำเสมอ ดังนี้

ก่อนฤดูฝน ต้องกำจัดวัชพืชที่ขึ้นปกคลุมรอบๆ บ่อ

หลังฤดูฝน เมื่อบ่อเก็บกักน้ำไว้แล้ว ให้ตรวจดูบริเวณรอบๆ บ่อ หากมีการรั่วซึม ให้ดำเนินการแก้ไข โดยการบดอัดหรือใช้ดินเหนียวปิดทับ

ปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการพังทลายของดินบริเวณขอบบ่อ

การดูแลรักษาคุณภาพน้ำโดยใช้ปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนาที่ดิน

๑. การใส่ปุ๋ยหมักลงในบ่อน้ำ นำปุ๋ยหมักที่ผลิตได้จากการใช้ผลิตภัณฑ์สารเร่ง ชูปเปอร์ พด.๑ ของกรมพัฒนาที่ดิน โดยปุ๋ยหมักจะช่วยย่อยสลายเศษชีเลนบริเวณผิวก้นบ่อ เพื่อป้องกันการเกิดการเน่าเสียของเศษชีเลน

๒. การใส่น้ำหมักชีวภาพลงในบ่อน้ำ โดยใช้ผลิตภัณฑ์สารเร่งชูปเปอร์ พด.๒ หรือสารเร่ง พด.๕ ของกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อเป็นการช่วยกำจัดของเสียที่เกิดการทำงานของจุลินทรีย์และรักษาระดับค่าความเป็นกรดเป็นด่างของน้ำให้มีความเหมาะสมในการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร

๒.๒ ประโยชน์ที่ได้รับ/ประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการสื่อสาร และถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นที่สนใจได้

๒.๓ ปัญหาและอุปสรรคในการอบรม

ไม่มี

๒.๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

เป็นหลักสูตรที่ดี เนื่องจากเป็นโครงการสำคัญของหน่วยงาน ทำให้ทราบกระบวนการการดำเนินงานของโครงการ ควรมีการเปิดหลักสูตรโครงการอื่น ๆ เพิ่มเติม ให้บุคลากรที่สนใจ มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการที่เป็นภารกิจของหน่วยงานต่อไป

ลงชื่อ.....

(นายวิชณุ เจียมใจ)

ตำแหน่ง นักสำรวจดินปฏิบัติการ

ผู้รายงาน

วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๗

ส่วนที่ ๓ ความเห็นผู้บังคับบัญชา

ทราบ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวกรรณิการ์ หอมยามเย็น)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มวินิจฉัยคุณภาพและกำลังผลิตของดิน

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นายวิชณุ เจริญใจ

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร "แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน"

รุ่นที่ 1/2567 : ตุลาคม 2566 - มีนาคม 2567

(นายปราโมทย์ ยาใจ)
อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ให้เพื่อแสดงว่า

นายวิชณุ เจียมใจ

ได้ผ่านการพัฒนาทางไกลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

วิชา จิตสำนึกสาธารณะ

[รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 4 ชั่วโมง]
ให้ไว้ ณ วันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567

(นายปิยวัฒน์ ศิวรักษ์)
เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

